

diákjaikkal és hívek akartak maradni az egyetemesség iránti hajlamukhoz, akkor önmaguk ellen kellett hogy tiltakozzanak, például mint kiválasztók, vagy mint (Amerikában) az állam, az imperializmus számára dolgozók ellen, és le kellett hogy mondjanak a rossz lelkiismeretükről. Más szóval a tömegekkel való kapcsolatnak új módját kellett hogy keressék, úgy, hogy elutasítsák a különös hatalmat, és ugyanazzal a szuverenitással, de nem többel, rendelkeznek, mint a tömeg akármelyik tagja.

Mivel magyarázható, hogy még van értelmiségi? Úgy gondolom, hogy a szocialista társadalomban, legalábbis ahogyan én képzelem, nem lesz többé értelmiségi, pontosan azért, mert ez az ellentmondás egyáltalán nem fog létezni. Jelenleg, azok az értelmiségiek, akik megértették amit mondok, a tömegek oldalán állnak, és csak akkor bocsáthatják a tömegek, azaz a konkrét egyetemes rendelkezésére az egyetemesség iránti hajlamukat, melyet a tanulmányaiknak köszönhetnek, amikor a helyzet ezt megköveteli. Az is lehet, hogy az értelmiségi azzal szolgálja a tömegeket, hogy odaadja nekik azt, amit kérhetnek tőle és aminek a birtokában van. Ez az új értelmiségi legelső alapelve. Ez feltételezi azt — ami nagyon gyakran meg is történik —, hogy az értelmiségi, mint mondják, „beépüljön”, azaz hogy abbahagyva tanulmányait, elmenjen egy üzembe munkásnak a többi munkás közé. Marad még benne valami értelmiségi, azaz egy bizonyos ismerete az általa korábban tanult dolgoknak, egy egyetemesség, amelyet ha akar, a tömegek rendelkezésére bocsáthat, de ez minden.

A kommunisták, sohasem fogadván el az értelmiségiek és a nép közötti igazi kapcsolatot, vagyis azt, hogy az értelmiségnek újra el kell merülnie a népben, amelyben felolvadna mint értelmiségi, nyilvánvalóan súlyos hibát követnek el: az egyik oldalra odaállították az értelmiségieknek nevezett elitet, azután a tömeget a másik oldalra hagyták; noha a valóságban nincsenek tömegek és nincsen elit; emberek együttese van, akik akarnak bizonyos dolgokat. És ezek az emberek egy bizonyos értelemben azonosak, mert amit ekkor vagy akkor az értelmiségi akar, az az, amit a tömeg akar. Csak előfordulhat, hogy rendelkezik azoknak a dolgoknak a közelebből történő megjelölésére, pontos megfogalmazására szolgáló eszközökkel, amelyeket a tömeg akar. Az értelmiséginek követnie kell a tömeget. Meg kell értenie, hogy melyek a tömegek ellentmondásai, vagy hogy melyek a vágyai, s ezeket kell mindig követnie.*

* Az itt közölt részlet az említett Gallimard-kiadás 124—129. lapjain található.

A szövegeket fordította és a bevezető sorokat írta:

DÉKÁNY ANDRÁS

Karcagi tanya (faetroul 1970)

Jacques